

2024

БЮЛЕТИН

за безопасност
на движението по пътищата

специално издание

деца **на пътя**

Уважаеми читатели,

Представяме на Вашето внимание двадесет и третото издание на информационния бюлетин на ДАБДП, посветено на Първи юни - денят на детето - празник на децата по целия свят, който подчертава техните права, благополучие и обществена значимост. Опазването на децата на пътя е от критично значение, тъй като те са особено уязвими и податливи на рисковете на движението. Затова е важно да се предприемат всички необходими мерки, за да се гарантира, че децата са в достатъчна степен защитени при взаимодействието им с пътната система. Това включва грижа и възпитание в семейството, в образованието и след това провеждане на информационни кампании, развитие на безопасна пътна среда, широка рамка на сътрудничество с обединяване на обществени ресурси. В материала представяме основни характеристики на децата като участници в движението и важни послания, които да напътстват ежедневните усилия за опазване на малките човеци като най-ценен човешки капитал.

Екипът на ДАБДП

детето навън
в семейството
в образованието
и отвъд
детската травма
инициативи
за обучение на деца
стратегии
за опазване
децата на пътя
от деца за деца
няколко кратки
анонса

В броя:

Адекватната грижа за децата е показател за общественото развитие и висша човешка ценност.

Всички хора са участници в движението, предвид което мобилността е част от общата социална култура.

На пътя сме носители на права и задължения, които се упражняват в социална среда. Това налага: отговорност, зачитане, съобразяване и търпимост.

Докато децата растат и изследват света, ангажимент на всички нас е да им покажем колко важна е безопасността на пътя. Независимо дали вървят пеша, карат колело, играят или се разхождат на улицата, разбирането и спазването на правилата за движение ги предпазва от потенциалните опасности на външната среда.

ВИЕНСКА КОНВЕНЦИЯ
Конвенция на ООН от 1968 г.,
с която страните се
ангажират да осигурят
обучение по БДП за всеки

**ЦЕЛИ НА ООН ЗА УСТОЙЧИВО
РАЗВИТИЕ**

Насочени към подобряване
на БДП (цел 3.6 - намаляване
загиналите и тежко ранените
в ПТП), устойчива градска
мобилност (цел 11.2 - безопасни,
достъпни и устойчиви
транспортни системи)
и образование (цел 4.7 -
обучение за устойчив начин
на живот)

**НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА БДП
В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ 2021-2030**

Тематично направление 2:
Социално отговорно поведение

Цел: Превенция на рисковете
за здравето и живота на децата
при взаимодействието им
с пътната система като
участници в движението
по пътищата

Дори пресичането на малка улица изисква сетивно-моторни и когнитивни умения. Ако те не са правилно развити, решенията на пешеходеца при преминаване може да бъдат неадекватни.

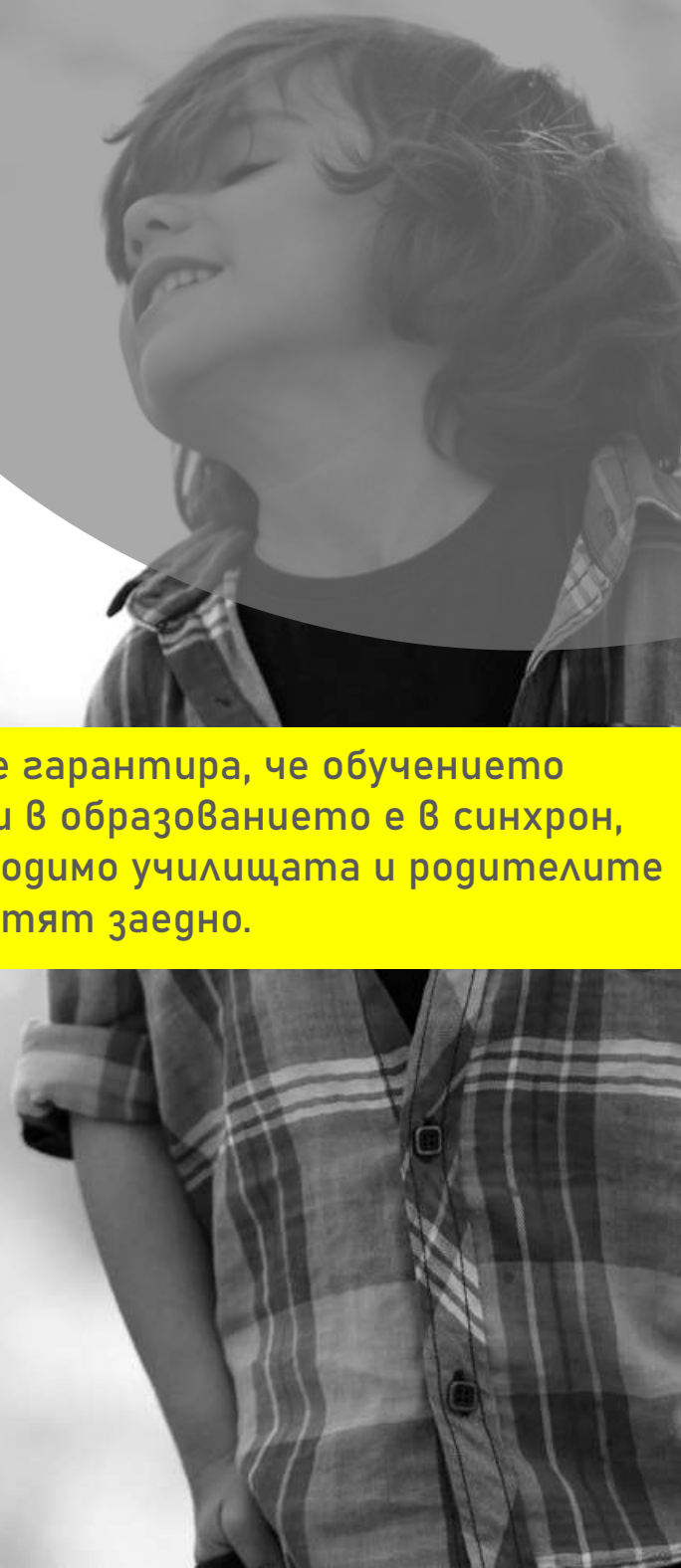
Важно е да се знае как тези умения се отнасят към децата и какво е нивото им в различните възрасти. Съществено значение има дали подготовката може да бъде подобрена чрез обучение и ако да - кога и как да се въздейства ефективно.

Научната литература показва, че този процес е постижим и успешен, при условие че обучението в достатъчна степен симулира и пресъздава пътната среда.

Определящо за ефекта от него е обучението да има практически характер и да включва интерактивни техники.

Въздействието върху детето - един напълно постижим процес

За да се гарантира, че обучението у дома и в образованието е в синхрон, е необходимо училищата и родителите да работят заедно.

Знания

Правила за движение

Рискове на пътя за живота
и здравето

Последствия от рисковото
поведение

Модели на съвременната
мобилност

Умения

Двигателни способности

Трансформация
на знанията в способност
за безопасно участие
в движението

Концентрация

Преценка за разстояние
и скорост

Себереклексия

Ангажимент към себе си и обществото

Мотивация за спазване
на правилата и избягване на рисковете

Изграждане на жизнеспособни
и етични модели на пример и подражание

Нагласи

цел на обучението по БДП

Да повлияе положително и осезаемо върху моделите на поведение на децата, което в резултат да доведе до по-безопасно движение по пътищата.

обезпеченост

БДП и оттам безопасната мобилност се нуждаят от достатъчно ресурси за провеждане на повсеместен, непрекъснат и ефективен обучителен процес.

Финанси
Персонал
Време

Светът извън дома:

Как да го направим
по-безопасен
за децата?

Научна разработка,
публикувана

В Международния журнал
за академични изследвания
в областта на бизнеса
и социалните науки (бр. 13,
2023 г., E-ISSN: 2222-6990),
посочва, въз основа
на проучване със 720
участници - 349 момчета
и 371 момичета на възраст
от 10 до 12 г., че не се
наблюдава връзка между
пола и нивото придобити
знания и умения, но се
регистрава полова разлика
при поведението.

Има данни, че момчетата
са по-склонни да поемат
риск. Изтъква се силното
влияние на хормоните -
тестостеронът
при момчетата се свързва
с увереност и стремеж
към съревнование, докато
естрогенът
при момичетата отговаря
за чести промени
в емоционалните им
състояния.

Влияние имат
и личностните черти,
културните особености,
социално-икономическият
статус и натрупаният
у децата жизнен опит.
Ето защо се препоръчва
тези особености да се
отчитат при работата
за формиране на знания,
умения и нагласи.

науката
препоръчва

1

Детето навън

акценти за
родители,
възпитатели
и учители

Пешеходно движение

Деца се обучават за правилно движение като пешеходци още от малки. От една страна, семейството и училището играят ключова роля. От друга, градското планиране има ангажимент да осигури безопасни за пешеходците маршрути, със сигнализирани пешеходни пресичания и зони около училища, детски градини и площадки за игра. Малките деца изискват надзор, съпровождане и даване на пример от възрастни (родители, възпитатели и учители) при пресичане на улици, особено при гъсто населени райони и оживени булеварди. Деца са склонни да бъдат недисциплинирани като пешеходци – ето защо вниманието им трябва да бъде системно насочвано към пътна обстановка. Обличането в светли и ярки дрехи, както и поставянето на светлоотразителни елементи от родителите е винаги препоръчително. Провеждането на образователни инициативи в детската градина и училището относно безопасното поведение като пешеходци е ключово, както и организирането на кампании от страна на полицията, ДАБДП, общините и др.

Важно!

Ако на детето му е показано как да играе ролята на възрастен, да се оглежда и да казва кога е безопасно да се пресече, то до 9-ата си година вече има изграден навик за безопасно пресичане и отговорност за околните. Когато възрастен нарушава правилата, дори в безопасна ситуация, той дава лош пример, който може да бъде последван от дете, без то да е в състояние да оцени контекста и така да рискува сериозно безопасността си.

На велосипед

Децата се обучават за правилното каране на велосипед още от малки. Това включва умения за балансиране, спиране, поставяне на каска и използване на сигнални светлини. Малките деца трябва да бъдат под надзор на възрастни, когато карат велосипеди, особено ако се намират в близост до пътища с интензивно движение или на непознати места. Важно е родителите, възпитателите и учителите да учат децата да карат велосипеди на безопасни места като велоалеи, паркове и затворени площадки, където няма конфликтни точки с автомобилното движение; да познават и спазват пътните знаци и сигнализация; да дават сигнали при завиване и спиране. Важно е да се научат да разпознават опасностите на пътя и да се съобразяват с другите участници в движението като водачи на превозни средства, пешеходци и други велосипедисти.

Важно!

Когато няма отделна велосипедна лента/алея, велосипедистът може да използва разположения отгясно на движението пътен банкет, ако е годен за това и ако не пречи на другите участници. Водачът на велосипед е длъжен да се движи възможно най-близо до дясната граница на платното. Когато пътната лента е обозначена само за обществения транспорт, се забранява движението на велосипеди и други превозни средства. При пресичане по пешеходна пътека велосипедистът е длъжен да слезе от велосипеда и да го бута, докато премине. Когато заобикаля превозни средства, винаги следва да осигури достатъчно разстояние от тях предвид възможността от внезапното им потегляне или отваряне на врата. Всеки велосипед трябва да има изправни спиращки, звънец, устройство за излъчване на бяла или жълта светлина отпред и червен светлоотразител или светлина отзад, бели или жълти светлоотразители или светлоотразяващи елементи от страни на колелата. Носенето на каска, макар и не задължително по закон, може да спаси живот.

С тротинетка

Електрическите тротинетки стават все по-популярни. Те са удобни, компактни и екологични. Това ги превръща в предпочитано алтернативно средство за придвижване в градски условия. Те обаче могат да бъдат много опасни за ползвателите и за други участници в движението. Затова е важно водачите им да знаят правата и задълженията си. Поради малките гуми и високия център на тежестта дори малко препятствие или неравност могат да се окажат предизвикателство и да причинят загуба на баланс. Често вместо като алтернативна форма на транспорт тротинетки се използват за забавление или вандализъм като се захвърлят на места, които не са обозначени за паркирането им.

Важно!

Законът не позволява управление на индивидуално електрическо превозно средство от лица, които не са навършили 14 години. Неслучайно законодателят урежда тротинетките като индивидуални превозни средства, т.е. използват се само от един човек, като е забранено превозването на други хора. Съвсем погрешно е схващането, че родителите могат да превозват децата си с тротинетка до училище или до детската градина поради специфичната конструкция на превозното средство и начина му на управление. Наред с това същото е изрично забранено от закона.

В автомобила

Обезопасяването на децата в автомобила спасява техния живот, опазва здравето им и е задължение, и **израз на грижа на всеки родител**. В зависимост от възрастта и теглото на детето родителят избира подходяща система за обезопасяване, поставена и закрепена в автомобила съгласно законодателството и указанията на производителя. Децата, които са достатъчно големи, се обезопасяват с колан. Те следва да бъдат научени да не се движат свободно в автомобила, да не излизат от системите за обезопасяване и да не си играят с бутони и контроли. Багажът и предметите в автомобила трябва да бъдат добре укрепени, за да не застрашават пътниците при евентуална рязка маневра. Макар и за малко, децата не трябва да се оставят сами в колата. Винаги бъдете бдителни и ги наблюдавайте, дори при кратки пътувания. На по-дълъг път се уверете, че имате достатъчно храна, вода, подходящи дрехи и други неща от първа необходимост, от които детето може да се нуждае. Всяко слизване за почивка и качване трябва да е обмислено и внимателно.

A close-up photograph of a woman with dark hair and sunglasses on her head, wearing a bright yellow t-shirt. She is smiling warmly and looking down at a baby who is seated in a car seat. The woman's hands are near the baby, and she appears to be adjusting or checking something. The background is slightly blurred, showing the interior of a car and a window looking out onto a bright, sunny day.

Важно!

Погрешно е схващането, че възрастен може да държи в скута си дете необезопасено. Данните от различни проучвания показват, че често се допускат грешки при монтирането на столчетата в автомобилите, правят се компромиси с безопасността като возенето на дете, без да е със закончани колани. Последствията от това могат да са фатални. Заедно с „Деца на борда“ ДАБДП подготви кратко видео, в което показваме реални ситуации и сравнителни тестове за удар със и без използване на детски столчета и седалки. Също така демонстрираме как да бъде закончан правилно коланът и някои от често срещаните грешки при поставяне и настройка. Вижте още на: <https://www.sars.gov.bg/>.

Отзад се вози твоео дете.
Отпред пресича друго.
Ти си между двете, но всъщност
не си там. Разсеян си.
Върни се зад волана.

Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“ напомня, че в автомобила:

разсейването по време на управление, несъобразената скорост, употребата на алкохол/наркотични вещества, непоставянето на колани и системи за обезопасяване на деца, както и всичко друго, което пречи на водача да шофира безопасно, е поемане на сериозен риск.

На игра

Играта е важна част от развитието на детето. Времето навън и на чист въздух е забавно и приключенско, особено ако наоколо има другарчета. Задният двор и площадките в близост дават възможности за бягане, катерене, люлеене, каране на колело, ролери, скейтборд и тротинетки, изследване и игри с топка. При липса на обособени места децата често се събират в междублоковите пространства. За да бъдат в безопасност, родителите следва да се уверят, че местата за игра са физически отделени от автомобилното движение и неговите рискове.

Малките деца трябва да остават в ползрението на възрастни през цялото време, докато са навън. По-големите следва да бъдат инструктирани как да осигурят безопасността си по време на игра.

Важно!

Улицата и паркингите не са безопасни места за игра! Дори и не директно на тях, децата могат бързо да се втурнат към пътя с автомобилно движение, когато са разсеяни от игрите, особено ако тръгнат след топка. Моторизираните играчки трябва да бъдат използвани под наблюдението на възрастни. Те са по-трудни за контролиране и могат бързо да изложат децата на опасност. Затова е важно игрите да бъдат ограничени на места, които са заградени и нямат непосредствен достъп до трафика.

Когато е Весело

По време на абитуриентските празници, пълни с дълги, весели и нестихващи забавления, вече порасналите деца не следва да забравят да бъдат отговорни и че доброто настроение не трябва да се помрачава с необмислени постъпки и трагични инциденти.

Важно!

Рисковото поведение се свързва с: управление с превишена скорост и извършване на опасни маневри с автомобили; отнемане на предимство; преминаване при червен сигнал на светофара; неправилно превозване на пътници, показващи се от прозорците и люковете на автомобилите или седнали върху рамките на вратите; возене на повече пътници от броя на местата за сядане; управление от неправоспособни водачи и/или употребили алкохол и/или наркотични вещества; подаване на неразрешени звукови сигнали и агресивно поведение към пешеходците. Ако сме научили децата какво представлява рискът и до какви последици води, е много по-вероятно те да подхождат разумно и отговорно.

2

В семейството

Семейството и близките играят фундаментална роля при формиране на нагласите и поведението, свързани с БДП. Грижата в тази област е безценен дар, който родителите да се стремят да осигурят за своите деца.

Личен пример:
ежедневно поднасяне
на градивни модели
за пограждане

Открита комуникация:
постоянен диалог
с децата относно
БДП; насърчаване
да задават въпроси,
изразяват притеснения
и споделят опит

**Практикуване
на безопасност
заедно:** общи
практики за БДП
в семейството;
семейни разходки
като възможност
за укрепване
на безопасното
поведение

Как?

Ясни очаквания:
системно повтаряне
кое е важно

**Обсъждане
на ситуации:**
дискутиране
на опасностите
от реалния живот
и последствията
от тях

**Насърчаване
на отговорността:**

приучване на децата сами да оценяват рисковете, да правят безопасни избори и да следят за своята безопасност

Надграждане на успехите:

признание и похвала за децата при практикуване на безопасно поведение

Търпение и подкрепа:

знанията и уменията изискват време; грешките и пропуските са всъщност възможности за учене

Обучение за родители:

търсене на съдействие в училище за обединяване на усилията за въздействие върху децата

поднасяне
на знанията
и уменията
с **надграждане**

Когато гетето е достатъчно голямо, за да ходи с Вас, говорете му, че правило номер едно е **винаги да държи ръката Ви.**

Учете го, че трафикът навън е опасен и колите могат да ни наранят, защото са големи и мощни, **а децата - мънички и уязвими.**

Обяснявайте защо превозните средства се движат по пътното платно, **а хората по тротоарите.**

Обръщайте системно внимание **защо и как** спираме, изчакваме и се оглеждаме преди всяко пресичане.

Превърнете го в **забавна игра** - така ще увлечете и ще задържите вниманието им по-дълго .

Малките деца се учат като наблюдават и копират хората около тях. Желанието да бъдат като мама и татко е напълно нормална част от тяхното развитие. Възползвайте се от това по най-добрия начин.

**когато
проходят**

5-7

Въпреки че децата могат да разберат инструкции, когато ги получат, на тази възраст все още **не може да се разчита**, че ще разберат последици и ще ги запомнят занапред.

Обяснете на Вашето мъниче, че яркото и отразяващо облекло му помага да бъде **видяно** от другите по тъмно и при лошо време.

Упражнявайте правилата **Спри, Погледни, Слушай, Помисли.**

Практикувайте заедно на тих път спирането, оглеждането в двете посоки и ослушването за насрещния трафик, преди да пресечете пътя. Дори когато няма движение, важно е да повтаряте това поведение многократно.

Постепенно гетето ще се приучва кои са **безопасните места** за преминаване и как се използват. Посочете му и местата, където **не е безопасно.**

На тази възраст децата започват да карат колело, баланс колело, ролери и тротинетки. Основният акцент е да го правят на безопасни за това **алеи в парка и тротоари.**

8-11

На тази възраст мозъкът на детето все още развива способността да преценява **разстоянията и скоростта**, с която се движи превозното средство.

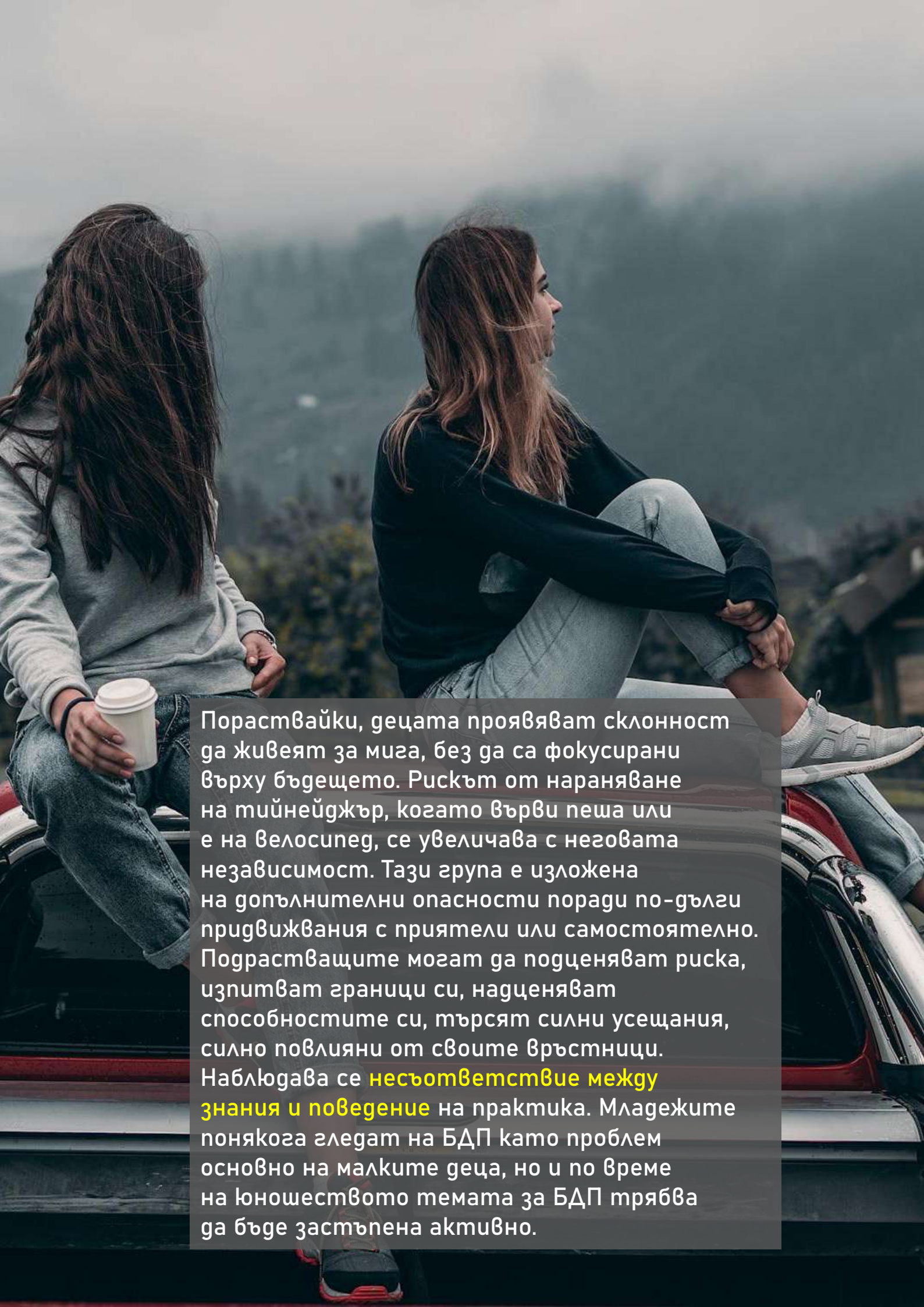
Много деца на възраст над 8 г. са научени да се придвижват самостоятелно, въпреки че на някои отнема повече време. Когато решите, че е безопасно да им го позволите, **напомняйте** да пресичат на правилните места, като винаги спират, слушат се, гледат надясно, наляво, отново надясно, установяват зрителен контакт с водачите и преминават, когато са сигурни, че е безопасно. Децата трябва да са вече наясно с основните правила за движение като пешеходци, пътници и водачи на велосипед.

12-15

На тази възраст погрещанието на връстниците играе голяма роля. Важно е родителите да наблюдават непосредствената среда на детето, да го учат **да не се води по чужди модели** и да се опаня на собствената си добра преценка.

Пораствайки, децата проявяват склонност да живеят за мига, без да са фокусирани върху бъдещето. Рискът от нараняване на тийнейджър, когато върви пеша или е на велосипед, се увеличава с неговата независимост. Тази група е изложена на допълнителни опасности поради по-дълги придвижвания с приятели или самостоятелно. Погростащите могат да подценяват риска, изпитват граници си, надценяват способностите си, търсят силни усещания, силно повлияни от своите връстници. Наблюдава се **несъответствие между знания и поведение** на практика. Младежите понякога гледат на БДП като проблем основно на малките деца, но и по време на юношеството темата за БДП трябва да бъде застъпена активно.

16-18

A photograph of three teenagers standing in front of a light blue wall with horizontal lines. On the left, a young woman with curly hair, wearing a yellow shirt and blue jeans, is pointing her finger towards the center. In the middle, a young man with short brown hair, wearing a red and black plaid shirt over a white t-shirt and a backpack, is looking down at a smartphone he is holding. On the right, a young woman with long brown hair, wearing a blue denim dress over a striped shirt and a backpack, is also looking down at a smartphone. The overall scene suggests a social or educational context where technology is being used.

Постепенното навлизане в зрелостта има своите предизвикателства. Тийнейджърите стават млади възрастни, преминават през период на бързо развитие и претърпяват значителни **когнитивни и физически промени.**

На гимназистите от последните класове им предстои обучение за кандидат-водители за придобиване на правоспособност за управление на автомобил. Акцент следва да се поставя на това, че притежаването на шофьорска книжка е квалификация, която изисква **високо ниво на отговорност**. Това означава, че затвърждаването на знания, умения и нагласи за социално отговорно поведение е критично важно. Темите, свързани с рисковете от превишаване на скоростта, употребата на алкохол/наркотични вещества и техни аналози, разсейването с телефон, агресията на пътя, толерантността между участниците в движението, разбиране на функциите на органите с правомощия в областта на движението по пътищата, трябва да се обсъждат активно.

Държане за ръце:

поддържайте физически контрол над по-малките деца.

Пресичане на определени за това места:

учете децата да пресичат на обозначени пешеходни пътеки, подлезу и надлези.

Без тичане на улицата:

обяснявайте, че дори когато бързаме, се движим спокойно и концентрирано. Не се пресича улица между паркирани коли и пред спрял на спирка автобус. Не се преминава пред и зад спряло превозно средство, защото няма видимост.

Преди да пресечем:

покажете на децата да гледат наляво, надясно и пак наляво, преди да пресекат. Обяснете за зеления сигнал. Учете ги да търсят визуален контакт с водачите и да се уверяват, че те ги виждат. Пресичането става по възможно най-бързия, но концентриран начин.

В обобщение:

Винаги бдителни: напомняйте на децата да не използват електронни устройства, които могат да отклонят вниманието.

Спазване на пътните знаци, сигнализация и маркировка: обяснявайте значението им.

Безопасност при слизване: при паркиране се уверете, че детето слиза от автомобила от безопасната страна.

Ярки грехи:

обличайте децата цветно, за да са видими за водачите.

Светлоотразителна

екипировка: оборудвайте децата с такива аксесоари – жилетки, ленти и стикери, особено на разсъмване, при зрач и нощем.

Обезопасяване на главата:

следете дали детето носи каска, когато кара велосипед. Дайте личен пример.

Определяне на кратък и безопасен маршрут,

по който детето може да ходи и да се прибира от училище, ако е само. Провървете маршрута няколко пъти заедно, за да се затвърди и запомни.

Нека игрите са безопасни:

уверете се, че когато играе навън, детето е в сигурна, отделена от движението среда.

Да си поговорим:

Нека БДП присъства като част от семейното възпитание; очакванията и изискванията към децата се съобразяват и съответно увеличават с възрастта им.

3

В образованието
и отвъд

Осигуряване на механизъм за съблюдаване спазването на определения единен стандарт за обучението по БДП от страна на всички училища/градини.

Интегриране на обучението по БДП в различни предмети – околна среда, човек и общество, физика, математика, физическо възпитание и др.

Използване на подходящи за възрастта материали и методи на преподаване за максимално ефективно ангажиране на децата.

Обучаване на децата на безопасно поведение като пешеходци; възможности за практикуване на умения за безопасно колхозене в контролирана среда.

Планиране на дейности с гост-лектори от полицията, ДАБДП, пожарните служби и БЧК, които да предоставят практическите перспективи по темата.

Използване на визуални средства – плакати, клипове и интерактивни презентации, за да се затвърдят посланията за пътна безопасност.

Системна оценка на резултата и ефекта от обучението; анализ на необходимостта от актуализация на програмите по БДП.

Професионално развитие и подобряване квалификацията на персонала, отговорен за БДП, като ролята на ангажираните с това се припознава еднакво и навсякъде.

Оборудване на училището/
детската градина с площадки
и кабинети по БДП
за практически занимания.

Активно участие с децата
в инициативи, организирани
по повод деня на детето -
1-ви юни, деня на БДП - 29 юни,
седмицата на мобилността,
деня без жертви от ПТП и др.

Сътрудничество
с местните власти
за обезопасяване на районите
около образователните
институции; текущи дискусии
между представители на РУО,
общините и Пътна полиция
по време на заседанията
на областните комисии по БДП;
търсене на съдействие
от ДАБДП при решаване
на казуси.

Координация и работа с родителите с цел подпомагане на БДП в семейството

Използване на подходящи механизми за проверка на знанията и уменията

С родителите

Родителите са разнородна група, която изисква подходящи подходи и подкрепа за разбиране колко е важно безопасното поведение на пътя за техните деца, колко сериозна е ролята на възрастния и как може да се подпомогнат в придобиването на знания, които да предават на децата си.

Усилията се насочват към:

Ролята на родителите като модел за подражание

Рисковите фактори, които повлияват средата и безопасността навън

Информация за безопасни практики за прилагане в ежедневието

Обучителни стратегии от родители към деца

В училищния автобус

Качването и слизането от автобуса следва да се извършват по безопасен начин. Това включва правилно използване на гръжките и стъпалата, както и изпълнение на инструкциите на водача. Използването на обезопасителни колани за опазване на здравето и живота е много важно. При инцидент коланът задържа детето на място и може да предотврати тежки наранявания от падане или удар. Поведението в автобуса също е от значение. Децата трябва да седят на местата си и да се държат спокойно по време на движение. Училищните автобуси се подлагат на редовни технически проверки и обслужване, за да се гарантира тяхната безопасност. При междуселищен превоз на деца и ученици мерките от страна на МОН включват: провеждане на предпътен медицински преглед на водача и изправността на автобуса; определяне и утвърждаване на маршрута; утвърждаване на списък на пътуващите; определяне на възрастен придружител; осигуряване на изискуемото от ИААА оборудване; запознаване на всеки ученик с правилата за безопасен превоз.

знаете ли, че:

За 2023 г. в системата на МОН са разработени и изпълнени 1 770 годишни план-програми за БДП в детските градини и 2 344 в училищата. В центрoвете за подкрепа на личностно развитие програмите са 128.

Квалифицираният персонал по БДП в системата на образованието наброява близо 32 хиляди души.

Увеличава се и броят на площадките по БДП за практическо приложение на изградените умения в образователната среда - външните съоръжения са вече 1 602.

Увеличават се извънкласните инициативи и кампаниите, както и броят на децата/учениците и учителите, взели участие в тях (през 2023 г. са близо 112 хиляди.) Изпълнените мерки в рамките на учебния процес са насочени не само към придобиване на знания и разбиране на правилата за движение, но и към промяна на нагласите и мотивацията.

Усъвършенстване на учебния процес

Ежегодно разработваната от МОН и ДАБДП Национална програма по БДП за периода 2024-2026 г. предвижда над 3 млн. лв. за площадки за обучение, дидактически материали и дейности, подпомагащи процеса на обучение и възпитание по БДП.

2024-2026

Управлението на моторно превозно средство е специфично умение. То следва да се практикува отговорно, само от физически и психически годни, достатъчно подготвени водачи. Това изисква провеждане на обучение и изпит по установен стандарт, с необходимите материална и техническа база, и от подготвени за целта кадри.

Основната задача на обучението е не просто правоспособността, а подготовката на водачи, които осъзнават отговорността си и рисковете на пътя. Акцент се поставя върху поведението, което пази живота на всички участници в движението. Начинът и формата на провеждане на обучението следва да бъдат максимално адекватни на нуждите на обучаемите.

Психологическото изследване на рисковия профил на кандидата – склонността да поема риск на пътя, също има своето място в този процес. Основната задача е да се въздейства на нагласите за спазване на правилата, защото не е достатъчно само тяхното познаване, но и спазването им.

В дългосрочен план са необходими и механизми, които да позволят оценка на ефекта от целия процес на подготовка и изпитване въз основа на обработка на данни и подходящ анализ.

Обучение на кандидат-водачи
в рамките и извън
системата
на образованието

4

Детската травма

Етапът на когнитивно развитие, физическите характеристики и крехкостта на растящите тела на децата ги правят особено уязвима категория участници в движението. На всеки четири минути дете загива преждевременно по пътищата на света. Много други са ранени, често тежко. Психиката им се срива. Тези травматични събития причиняват безмерно страдание за семейства и близки. Много от смъртните случаи в глобален план засягат бедни и онеправдани деца. Затова опитите за справяне с проблемите на пътната безопасност са неразривно свързани с представите ни за социалната справедливост и са неразделна част от глобалните усилия за намаляване на бедността. През 2023 г. в ПТП са загинали 30 и са ранени 1 329 деца. В голям брой от инцидентите децата са пострадали поради незнание на правилата за безопасно движение и подценяване на опасността от придружаващия ги възрастен. В населени места са загинали 8 деца (4 като пешеходци и 4 като пътници). Извън населените места загиналите са 22 (20 като пътници и 2 като пешеходци). Ето защо институциите, родителите, учителите, производителите на превозни средства, пътните инженери и градските власти следва системно да отчитат адекватно детската уязвимост.

В зрелите общества
фаталните и тежките
последствия от ПТП
не са приемлива
цена на мобилността!

Размер и тегло: децата имат по-малки и леки тела спрямо възрастните, което ги прави по-податливи на наранявания.

Физическа незрялост: телата на децата все още се развиват, особено кости, мускули и вътрешни органи.

В резултат на това те са по-лесно раними.

По-висок център на тежестта: при децата това може да увеличи риска от наранявания на главата, включително сътресения.

По-слабо развити рефлексии и липса на осъзнатост: това им пречи да реагират бързо и инстинктивно, за да избегнат инцидент, или да смекчат въздействието от сблъсък.

Ограничена видимост: децата са по-малко видими за водачите поради ръста си и склонността си да се движат непредсказуемо.

физическа уязвимост

Посттравматичен стрес:

ретроспекции, кошмари, силна тревожност, страх и паника, затруднено заспиване, вкопчване в близките; депресивност - чувства на тъга, безнадеждност, загуба на интерес към дейности.

Психосоматика:

поява на физически симптоми, които не са свързани с органично нарушение - главоболие, гадене, изтръпване, сърцебиене, стомашни болки - все проява на скрит емоционален стрес, свързан с преживян инцидент.

A silhouette of a woman with her hair in a bun, looking out a window. The background is a bright, greenish outdoor scene. A large white circle is overlaid on the bottom right, containing the text 'психическа травма'.

психическа
травма

A young person with short hair, wearing a black zip-up hoodie and light blue jeans, is sitting on a dark couch. They are looking down with a somber expression. The background is a light-colored wall with a textured pattern. A semi-transparent grey box with white text is overlaid on the lower half of the image.

От съществено значение е близките и професионалистите да разпознават и да се справят с психологическите ефекти на пътните произшествия върху децата. Ранната намеса и подкрепата от специалисти по психично здраве помагат на децата да преодолеят травмата и да развият по-бързо здравословни стратегии за справяне. Осигуряването на подкрепяща среда и открита комуникация улесняват процеса на оздравяване.

За хуманната кауза да опазим живота и здравето на българските деца

Националният дарителски фонд за подпомагане на деца, пострадали при ПТП, е създаден през 2005 г. по повод 1 юни – Международния ден на детето. Водени от стремежа да подкрепят невинните жертви на „войната“ по пътищата и да облекчат техните страдания, Българският Червен кръст, Министерство на вътрешните работи, Българската професионална футболна лига, Съюзът на българските автомобилисти и Българският футболен съюз инициират създаването му. Страните подписват споразумение за сътрудничество в областта на превенцията на ПТП, като си поставят за цел да провеждат периодични информационни, благотворителни и фондонабирателни кампании за осигуряване на финансова подкрепа за лечение и рехабилитация на деца, които вследствие на пътна злополука са получили различни по степен увреждания. Днес фонда подпомагат отгел „Пътна полиция“ към ГДНП, Министерство на здравеопазването, Министерство на транспорта и съобщенията, Съюз на българските автомобилисти, Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“, Асоциацията на производителите на автомобили и техните представители в България, „Животозастрахователен институт“ АД, ЗК „Лев Инс“ АД, „Медицински център – Булмедика“ ООД, Българска асоциация на пострадали при катастрофи, Фондация „Приказка за пътя“.

Под мотото „Да опазим децата на пътя“ партньорите във Фонда набират средства чрез съвместни благотворителни инициативи, които два пъти годишно - за Деня на детето и преди Коледа, по време на специално организирани тържества предоставят парични средства на семействата на пострадалите деца. От създаването на Фонда през 2005 г. досега БЧК е предоставил финансова помощ на стойност 644 177 лв., като са подпомогнати семействата на 1 028 деца от цялата страна, пострадали от пътнотранспортни произшествия. Фондът работи активно и за превенция на пътния травматизъм, и за опазване на живота и здравето на българските деца. С обединените усилия на партньорите се организират уроци по пътна безопасност и първа помощ, викторини за правилата на пътното движение, състезания за майсторско управление на велосипед и др.

За контакт:

Български Червен кръст
Дирекция „Връзки с обществеността и фондонабиране“
Екатерина Борисова-Йовова
тел.: +359 2 49 23 059; e-mail: e.borissova@redcross.bg

Можете да подкрепите Фонда онлайн:
<https://www.redcross.bg/donations/view?donid=8>

или по банков път:

IBAN: BG64UNCR 7630 1077 1341 33

BIC: UNCRBGSF

Банка: УниКредит Булбанк

5

Инициативи
за обучение

Амбицията на ДАБДП е да посещава и обучава възможно най-голям брой деца, с което да разнообрази и допълни обучението по БДП в училищата. За целта се правят уроци с различни видеоматериали, подготвени от Агенцията.

Сливница

По инициатива на РУ при гр. Сливница служители от ДАБДП проведоха обучение на деца от 1-ви до 4-ти клас, на 11-и и на 12-и клас в ОУ „Св. Кирил и Методий“. Малките деца бяха обучени как да се предпазват от нараняване като пътници в превозните средства и защо трябва да настояват останалите пътници също да поставят обезопасителни колани.

С по-големите ученици дискусията беше насочена към бъдещите водачи на превозни средства и кои са компромисите, които хората не трябва да допускат, за да предотвратят тежки ПТП. На абитуриентите беше обърнато внимание какви са най-честите рискове, които ги грозят, докато се забавляват на своите тържества.

Район Панчарево

Служители от ДАБДП изнесоха поредица от интерактивни уроци за ученици на полигона на Столична община в район „Панчарево“. Знаят ли децата, че също са участници в движението по пътищата – различното качество, което имат като пешеходци, пътници и водачи на велосипед? Кои са характеристиките на градска среда? Къде е безопасно да се пресича? Защо е ключово да се возят в детско столче? Отговорите на всички тези въпроси учениците получиха от експерти на Агенцията, които имаха удоволствието да представят основните правила за движението по пътищата и да напомнят на аудиторията, че на пътя трябва винаги да сме концентрирани, внимателни и да пазим себе си и останалите участници в движението.

„Децата са нашето бъдеще, затова е важно те да научат основните правила за движение по пътищата от най-ранна детска възраст. Това са уроците, които ще осигурят безопасността им и ще гарантират изграждането им в обществото, формирайки у тях отговорно поведение на пътя, спазвайки правилата за движение, когато пораснат. Темата за БДП трябва да се дискутира и напомня всеки ден, още от семейството“ коментираха Росен Рапчев и Светослав Васев, които провеждат откритите уроци.

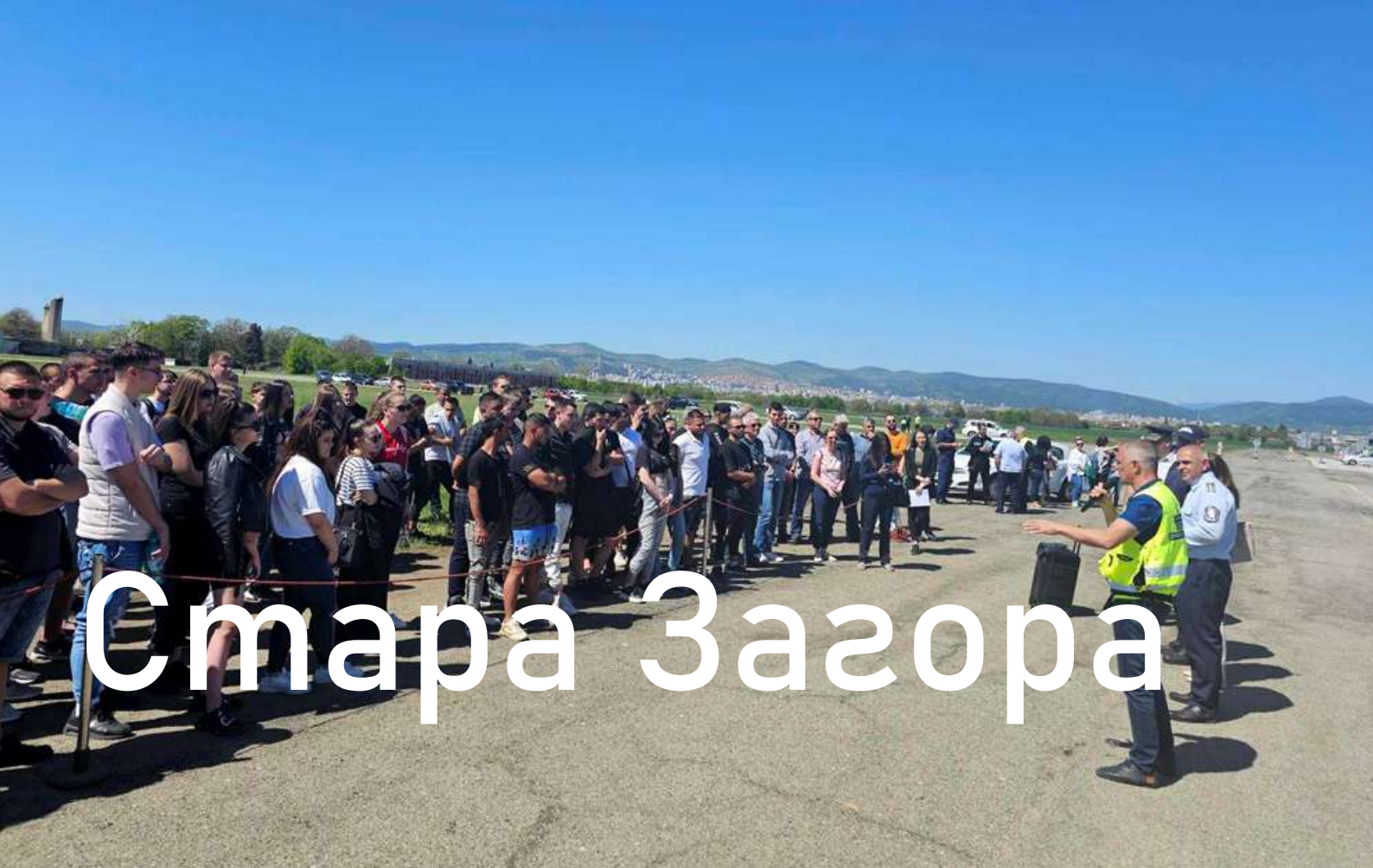

Районен съд Плевен

По инициатива на Районен съд гр. Плевен и Пътна полиция експерти на ДАБДП проведоха интерактивен урок по БДП. Децата от плевенски училища бяха запознати с най-важните за тяхната възраст опасности, които крие ежедневието, в т.ч. използване на правилните места за пресичане. Беше обърнато внимание, че пешеходците и най-вече децата са уязвими на пътя, защото трудно могат да бъдат забелязани. Показано беше колко скрити „слепи“ зони имат водачите и че преди пресичане, дори на пешеходна пътека тип „Зебра“, следва да спрат и да се уверят, че водачите на МПС са ги забелязали и имат възможност да спрат. Разяснено беше, че разсейването е опасно и за пешеходците, които също трябва да са нащрек и да търсят опасностите, които могат да ги застрашат.

Стара Загора

В гр. Стара Загора се проведе регионално учение на съставните части на Единната спасителна система. В него участваха представители на Областна администрация-Стара Загора, Областната дирекция на МВР, Районната дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“, Центъра за спешна медицинска помощ, Областното пътно управление, Регионалната здравна инспекция, Българския Червен кръст, Агенция „Пътна инфраструктура“ и доброволци от формирането към Община Стара Загора. Учението беше наблюдавано от над 70 гимназисти от училища от областта.

След приключване на учението областният управител г-жа Ива Радева заяви, че това са гимназисти, на които им предстои да вземат книжки за управление на автомобили. Изключително важно е те не просто да видят как действат институциите при вече настъпило ПТП, а и да разберат сериозните последици от агресивното каране и неспазването на правилата.

След демонстративните действия на екипите от Единната спасителна система експертите на ДАБДП проведоха беседа за запознаване на учениците с важността на безопасността на движението по пътищата и отговорностите им като участници в движението.

Радомир

В рамките на кампания по БДП на местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни към Община Радомир ДАБДП изнесе интерактивен урок пред ученици от 1-ви до 4-ти клас в Начално училище „Архимандрит Зиновий“ – гр. Радомир. Така се подпомага формирането у тях на социално отговорно поведение и полезни навици като пешеходци, пътници в автомобили и водачи на велосипед. Интерактивният урок протече при голяма ангажираност и много зададени въпроси по темата, предизвиквайки позитивни емоции сред ученици и преподаватели.

За деца

ПРОЧЕТИ ПОВЕЧЕ >

и още...

на интернет страницата на ДАБДП
и в YouTube канала ни ще намерите
още много полезни материали!

<https://www.sars.gov.bg/obuchenie/>

<https://www.youtube.com/@DABDP/videos>

6

Десет стратегии за опазване на децата

Мерките,
инициирани
от ДАБП
в политиката
по БДП

1

Да приемем БДП
като ценност

Мерки:

Вменяване на дълбоко
вкоренена ценностна
система, която отразява
нашия колективен
ангажимент за запазване
на живота и насърчаване
на благосъстоянието.

Непрекъснато учене
и усъвършенстване
в семейството, детската
градина, училището,
университета, на работното
място, в свободното време.
Сътрудничество между
институциите, родителите,
учителите, медиите
и гражданското общество
това да протича в синхрон
и при обща цел.

2

Погобрено обучение на водачи

Отговорните правоспособни млади водачи познават теорията на пътното движение, правилата, както и потенциалните опасности на пътя. Те следва да имат уменията за овладяване на различни рискови ситуации, породени от градската среда и климатичните условия.

Погобряване на учебната документация и нормативната уредба; въвеждане на единна система за обучение на преподаватели-инструктори/председатели на изпитни комисии; въвеждане на награждащо обучение чрез полигони, симулиращи рискови ситуации на пътя; регламентиране на условия и ред за допълващо обучение на определени категории водачи на МПС за действия при ПТП с пострадали.

Мерки:

Не всички пешеходни пътеки М8.1 тип „Зебра“ имат допълнително насочено осветление. Липсата му затруднява водачите да различат пешеходците. Рискът се увеличава през нощта, когато срещу водача се движат други превозни средства с включени светлини. При мокра пътна настилка или при дъжд на стъклата се задържат капки, които още повече пречат на видимостта.

Големогабаритните превозни средства имат дори повече „слепи“ зони, отколкото леките автомобили. Особено опасни са местата, където превозните средства се включват в потока на движение от второстепенен път към основен път с предимство.

Защитата на пешеходното движение и уязвимите участници е сред приоритетите на ДАБДП, комуникиран към местните власти като стопани на пътища и улици в градовете.

3

Защитна инфраструктура

Мерки:

Целенасочено поддържане на: тротоари и алеи, пешеходни пътеки, подлези и надлези, спасителни острови, неравности, стеснявания, шикани и други мерки за намаляване на скоростта, насочено улично осветление. ДАБДП призовава общинските власти да проверят знаците, маркировката и осветлението на местата за пресичане, като направят всичко възможно за обезопасяването им на база обходи, анализ и приоритизация.

ГПОД осигуряват планиране и проектиране на организацията и безопасността на движението, което се реализира чрез общите устройствени и стратегически планове, подробните устройствени планове и инвестиционните проекти. Схемите за движение в ГПОД се разработват с цел подобряване безопасността на движението, вземайки предвид анализа на съществуващото положение и прогнозно развитие на транспортните/пътническите потоци и придвижвания, регулиране на движението, конфликтни точки и др.

Разработване/актуализация на генералните планове за организация на движението от администрациите, управляващи пътя, съгласно Наредба № РД-02-20-2/24.10.2022 г. за организиране на движението по пътищата, отворени за обществено ползване. Заделянето на бюджет за тази дейност е инвестиция в устойчива мобилност по места, с голяма възвращаемост.

4

Организация на движението (генерални планове - ГПОД)

Мерки:

Децата, ударени от кола при скорост от 30 км/ч, могат да оцелеят.

При 50 км/ч повечето най-вероятно загиват.

Намаление от 5% на средната скорост може да доведе до 30% намаление в броя на фаталните инциденти.

Спазването на скоростните режими осигурява по-голяма безопасност за водачите, пътниците и пешеходците. С увеличаване на скоростта нарастват времето за реакция и спирачния път, а възможностите на водача да маневрира и управлява автомобила намаляват.

5

Адаптиране на скоростта

Мерки:

Въвеждане на зони 30 км/ч по улици и райони с концентрация на пешеходци като цялостни обмислени концепции

Проектантски решения за ограничаване на скоростта
Съблюдаване на ограниченията чрез контрол и превенция

Провеждане на кампании за спазване на скоростните режими

В тъмното децата трудно се забелязват. Те изскачат бързо и импулсивно на пътното платно пред движещо се превозно средство. По-големите деца в групи могат да се залисат в разговори или да се разсеят с телефон. Важно е всяко дете да знае, че преди пресичане на платното за движение трябва да бъде забелязано от водачите, за да е сигурно, че те са в състояние да спрат.

Обличането на грехи с ярък цвят невинаги е възможно, но дори на тъмни грехи могат да се поставят светло-отразителни аксесоари. Върху върхните грехи на децата и раниците им е подходящо да има повече такива елементи. Колкото повече са те, толкова по-видимо е детето на пътя.

6

Видими за водачите

Мерки:

Шофирането след употреба на алкохол/наркотици може да има сериозни последици както за водача, така и за другите участници в движението. Забавят се рефлексите, увеличава се времето за реакция. Намалява се способността за преценка, настъпва самонадеяност с надценяване на възможностите на водача и автомобила. Нарушава се концентрацията. Увеличава се вероятността за грешни маневри и игнориране на важни сигнали на пътя.

7

Без алкохол
и наркотици
заг волана

Мерки:

Международният транспортен форум посочва, че шофирането под въздействието на алкохол е фактор, който повлиява от 10 до 30% от фаталните инциденти.

Чрез въздействие в семейството, училището и посредством кампании неблагоприятните ефекти от употребата на алкохол и наркотични вещества трябва да се обясняват на децата, погротстващите и възрастните системно и без компромис.

Поставянето на обезопасителен колан е бърза и лесна мярка за безопасност, която може да съхрани живота и да предотврати сериозни наранявания. Коланът задържа водача и пътниците фиксирани на място по време на сблъсък като не позволява тяхното изхвърчане през стъклото или вратите на превозното средство. Коланите се поставят и на задната седалка. В случай на инцидент предпазните колани разпределят енергията на удара върху по-силните части на тялото - таз, гърди и рамене. Това намалява риска от тежки наранявания на жизненоважни органи и като цяло минимизира въздействието върху тялото.

Носенето на предпазен колан намалява риска от фатални или тежки наранявания с около 60%. Около 900 смъртни случая годишно в ЕС могат да бъдат избегнати, ако 99% от пътниците в автомобила го носят.

8

Винаги с обезопасителен колан

Мерки:

Чрез въздействие в семейството, училището и посредством кампании следва да се акцентира на предпазната роля на обезопасителния колан и правилното му поставяне винаги и от всички.

Мобилните телефони са станали неотменима част от нашия ежедневен живот, но тяхното използване от децата по време на пешеходно движение може да представлява сериозна заплаха за безопасността им. Отвлечането на погледа от пътя за писане на съобщения, разговори и слушане на музика увеличава риска от пътни произшествия.

9

Да използваме телефона разумно

Мерки:

Провеждане на превантивни кампании за деца и най-вече за тийнейджъри с послание да не използват слушалки или устройства, когато пресичат улицата. Разясняване на рисковете и последствията от разсейването на пътя.

Областните комисии по БДП са колективна структура, представляваща институции и организации с компетенции по БДП на регионално ниво. Чрез своята дейност те могат да обединят съществуващите ресурси, с което да компенсират недостига им в рамките на отделните администрации. ОКБДП и включените в тях партньори имат потенциала да въздействат върху поведенческите модели в обществото сред всички групи участници в движението, като се поставя фокус върху уязвимите категории и рисковете за тях.

10 Партньорски взаимодействия

Кампании на ОКБДП с акцент върху превишена/ несъобразена скорост, шофиране след употреба на алкохол/наркотични вещества, ползване на безопасителни колани и системи за обезопасяване на деца, разсейване по време н управление на МПС, техническа изправност на МПС;

Сътрудничество в ОКБДП между общините, ОДМВР и РУО за обезопасяване на райони около училища и детски градини;

Отбелязване на важни гати, свързани с БДП.

Мерки:

7

От деца за деца

Съвет на децата

Съветът на децата към председателя на Държавната агенция за закрила на детето проведе първото си заседание за тази година. Над 30 деца от всички области в страната, включително представители на уязвими групи, дискутираха важни за тях и бъдещето им развитие теми, и дадоха своите предложения за приоритетите, които да залегнат в предстоящите стратегически документи, свързани с политиките за деца. По време на заседанието децата от Съвета дискутираха с експерти от ДАБДП как да бъдат опазени всички участници в движението и да се намалят жертвите на пътни произшествия. Членовете на Съвета изготвиха своите предложения как информация и съвети за отговорно поведение на участниците в движението да достигнат до повече деца.

Предложения:

Подготовка на брошура за най-честите нарушения на деца на пътя и съвети

Награждане на програмите по БДП в училищата и детските градини

Подготовка на брошура за възрастните с послание, че примерът им е определящ

БДП - тема на родителските срещи; дискусии между деца и родители за БДП

Провеждане на регулярно обучение на учители/психолози/педагогически специалисти

Изграждане на площадки за обучение на деца и ученици по БДП

Организиране на състезания по БДП в училищата с участието на родители и близки на децата

Провеждане на кампании (информираност на децата водачи на велосипед и тротинетка; 16, 17 и 18-годишните, на които им предстои да вземат книжка; Възрастните като пример за поведение и подражание)

Демонстрации за ефекта от алкохола и наркотичните вещества върху организма

Въвеждане на по-голям контрол и санкции за нарушителите на правилата за движение

Засилено полицейско присъствие около учебните заведения

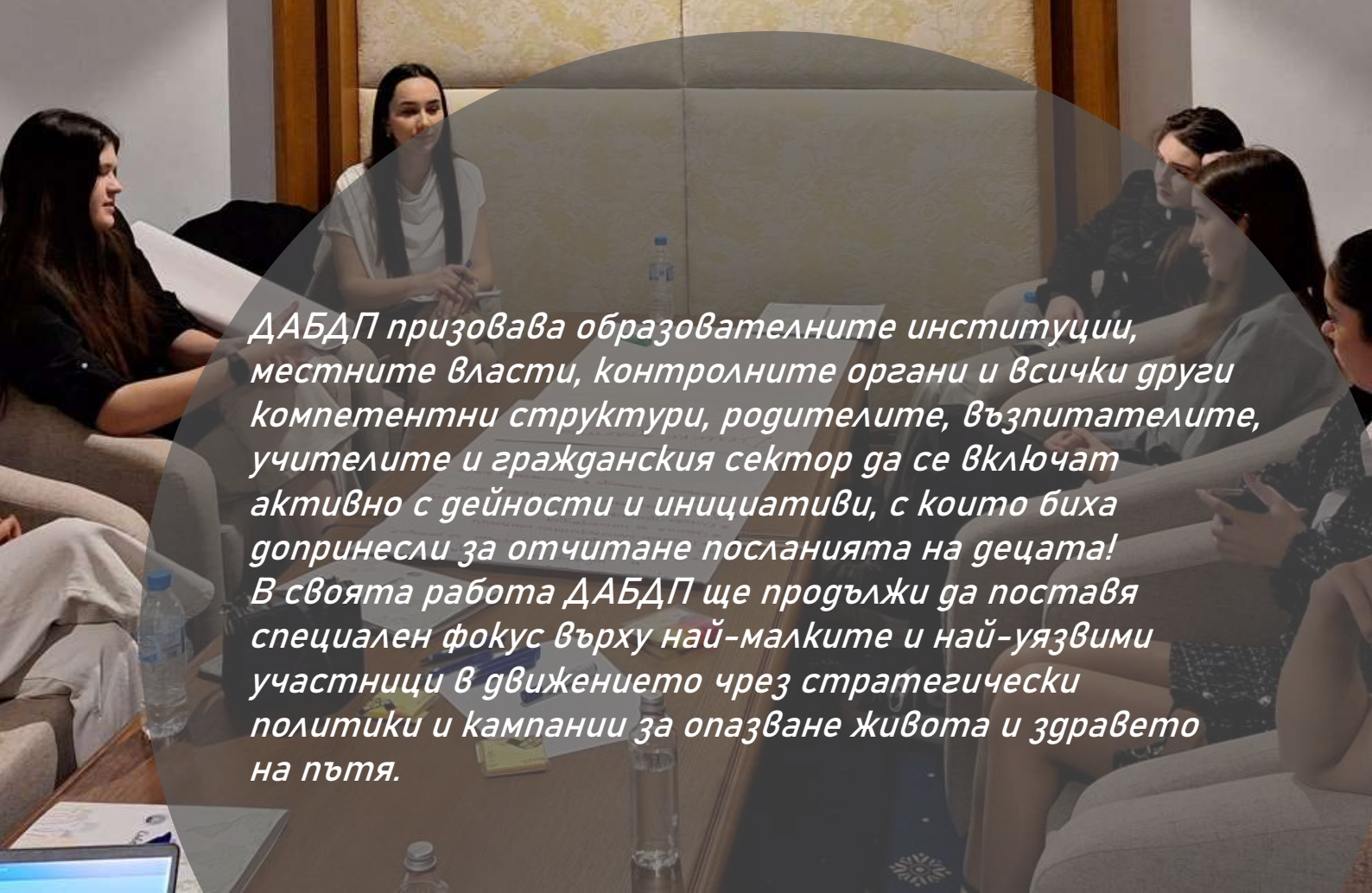
Организиране на обучения за деца и родители за оказване на първа помощ при ПТП

Активно участие на общините в политиката по БДП и в работата с деца

Практически занимания за най-малките деца с участието на гост-лектори

Обучението на кандидат-водачите да се предвиди при навършени 18 г.

Активно включване на медиите и социалните мрежи в темата за БДП

ДАБДП призовава образователните институции, местните власти, контролните органи и всички други компетентни структури, родителите, възпитателите, учителите и гражданския сектор да се включат активно с дейности и инициативи, с които биха допринесли за отчитане посланията на децата! В своята работа ДАБДП ще продължи да поставя специален фокус върху най-малките и най-уязвими участници в движението чрез стратегически политики и кампании за опазване живота и здравето на пътя.

Послания на деца от Велико Търново:

Васил Василев, 11 клас
ПГСАГ „Ангел Попов“

Дебора Николова, 11 клас
ПГСАГ „Ангел Попов“

Виктория Янкова, 11 клас
ПГСАГ „Ангел Попов“

Яница Чолакова, 11 клас
ПГСАГ „Ангел Попов“

Глазете децата на пътя!

Те са нашето бъдеще!

8

Няколко анонса

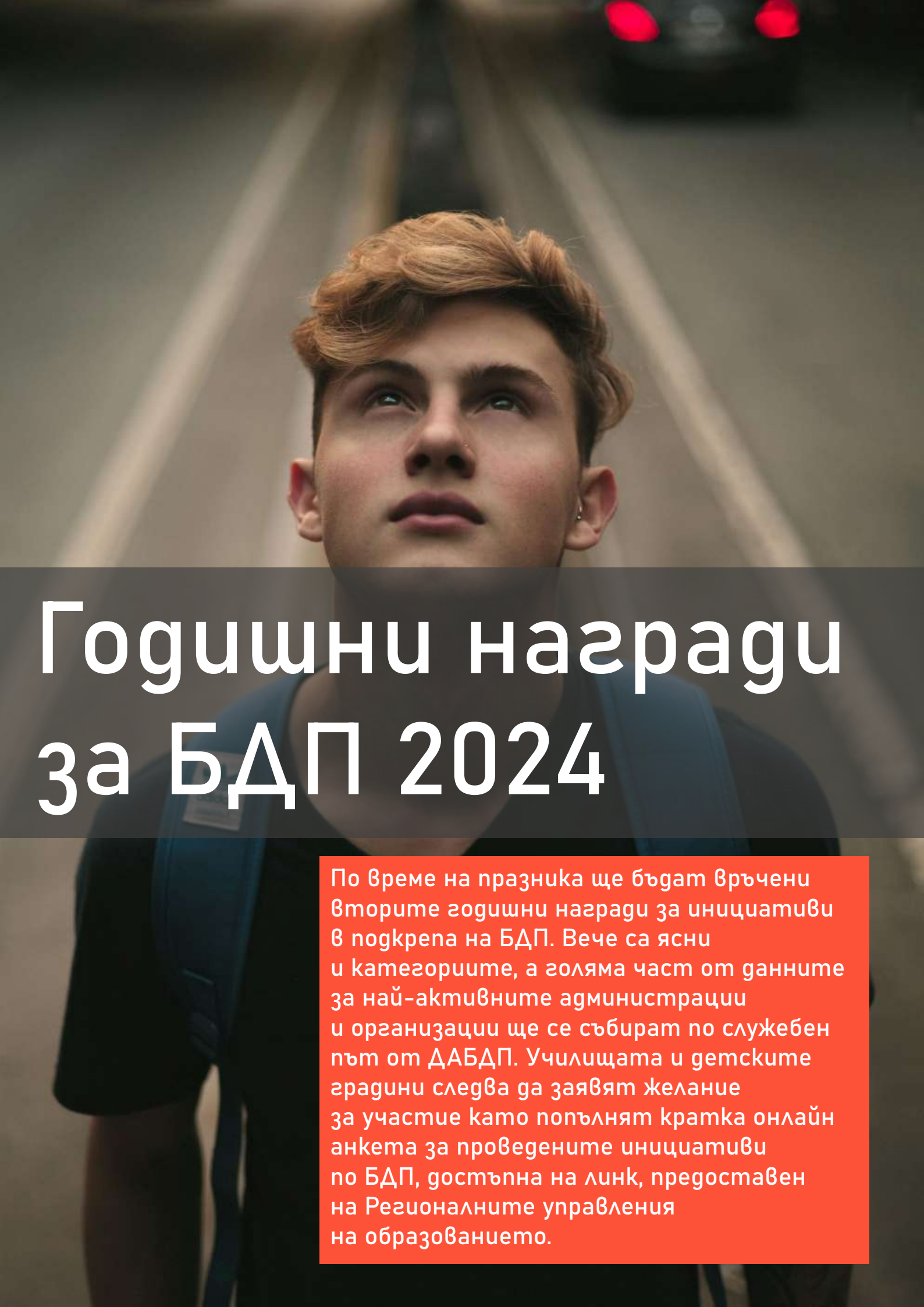

29 Юни

Във връзка с предстоящото отбелязване на Деня на безопасността на движението по пътищата - 29 юни, през настоящата 2024 г. ДАБДП планира да проведе публично събитие в столицата, в което ще се включат редица партньорски организации от държавния и неправителствения сектор, граждани и медии. Предвиждат се беседи, игри за деца в различни възрасти, викторини, демонстрации, включително със специализирана техника. Събитието ще се проведе на 29 юни 2024 г., от 11:00 до 14:00 часа, на площад „Княз Александър Батенберг“, пред Националната галерия в гр. София. В последните години с обединени усилия работим за подобряване на безопасността по пътищата и намаляване на пътнотранспортния травматизъм. Само заедно може да постигнем реални и устойчиви резултати за постигане на визия нула загинали и тежко ранени в резултат на пътни инциденти, за което страната ни се е ангажирала да работи в дългосрочен план.

Годишни награди за БДП 2024

По време на празника ще бъдат връчени вторите годишни награди за инициативи в подкрепа на БДП. Вече са ясни и категориите, а голяма част от данните за най-активните администрации и организации ще се събират по служебен път от ДАБДП. Училищата и детските градини следва да заявят желание за участие като попълнят кратка онлайн анкета за проведените инициативи по БДП, достъпна на линк, представен на Регионалните управления на образованието.

Най-добър млад шофьор

За седма поредна година Съюзът на българските автомобилисти, с подкрепата на Международната автомобилна федерация ФИА, ДАБДП, отдел „Пътна полиция“ към ГДНП и БЧК, организира мащабна национална кампания, изцяло насочена към младите шофьори на възраст 18–26 години. Инициативата, превърнала се вече в традиция, е единствена по рода си, като нейна основна цел е да направи пътната безопасност приоритет сред младите водачи. Всяка година кампанията достига до десетки хиляди младежи в цялата страна и събира подкрепа от държавни институции, медии, популярни личности, автомобилни състезатели и експерти по пътна безопасност. Седмото издание ще стартира на 14 февруари 2024 г., а финалното състезание ще се проведе в Стара Загора на 8 юни 2024 г. с подкрепата на Община Стара Загора.

Вижте повече на: <https://youngdriver.bg/>

Седмица на мобилността

Между 16 и 22 септември 2024 г. Европейската седмица на мобилността ще бъде отбелязана с различни прояви, които да популяризират ползите за обществото от устойчивото придвижване. Кампанията се стреми да насърчи активността на областни администрации, общини, училища, детски градини, НПО и бизнес организации, и да активизира хората в инициативи, които водят до намаляване на замърсяването на въздуха, шума, задръстванията, ПТП и здравословните проблеми. Темата е споделяното обществено пространство. ДАБДП ще се включи в кампанията в партньорство с МОН, други институции и организации. Ще се проведат мероприятия, които да ни насочат как да споделяме нашето обществено пространство с акцент безопасността на децата на пътя. Под координацията на ДАБДП се предвижда темата за БДП да бъде включена по време на родителските срещи в началото на учебна 2024/2025 г. По този начин се цели да бъде подчертана отговорността в семейството при обучението на децата, защото личният пример на родителите е значим за изграждането на правилни навици за поведение на децата като участници в движението. Нека заедно се уверим, че можем да се движим безопасно и удобно в приятна среда. Тематичните насоки ще бъдат публикувани на интернет страницата на инициативата тук: <https://mobilityweek.eu/campaign-resources/>

Талисман, който ни пази на пътя

В нов конкурс за създаване на талисман по БДП могат да се включат всички училища в България. Учениците ще участват като отбор и ще приложат своите знания за безопасно движение в разработването на авторски „Талисман, който ни пази на пътя“. Конкурсът ще мотивира децата чрез преживяване да научат повече за БДП. Инициативата е организирана от ДАБДП в партньорство с МОН, ДАЗД и Асоциацията на българските анимационни продуценти. Победителят и талисманът ще станат известни в Националния ден на БДП – 29 юни 2024 г. Вижте повече на: <https://www.sars.gov.bg/>

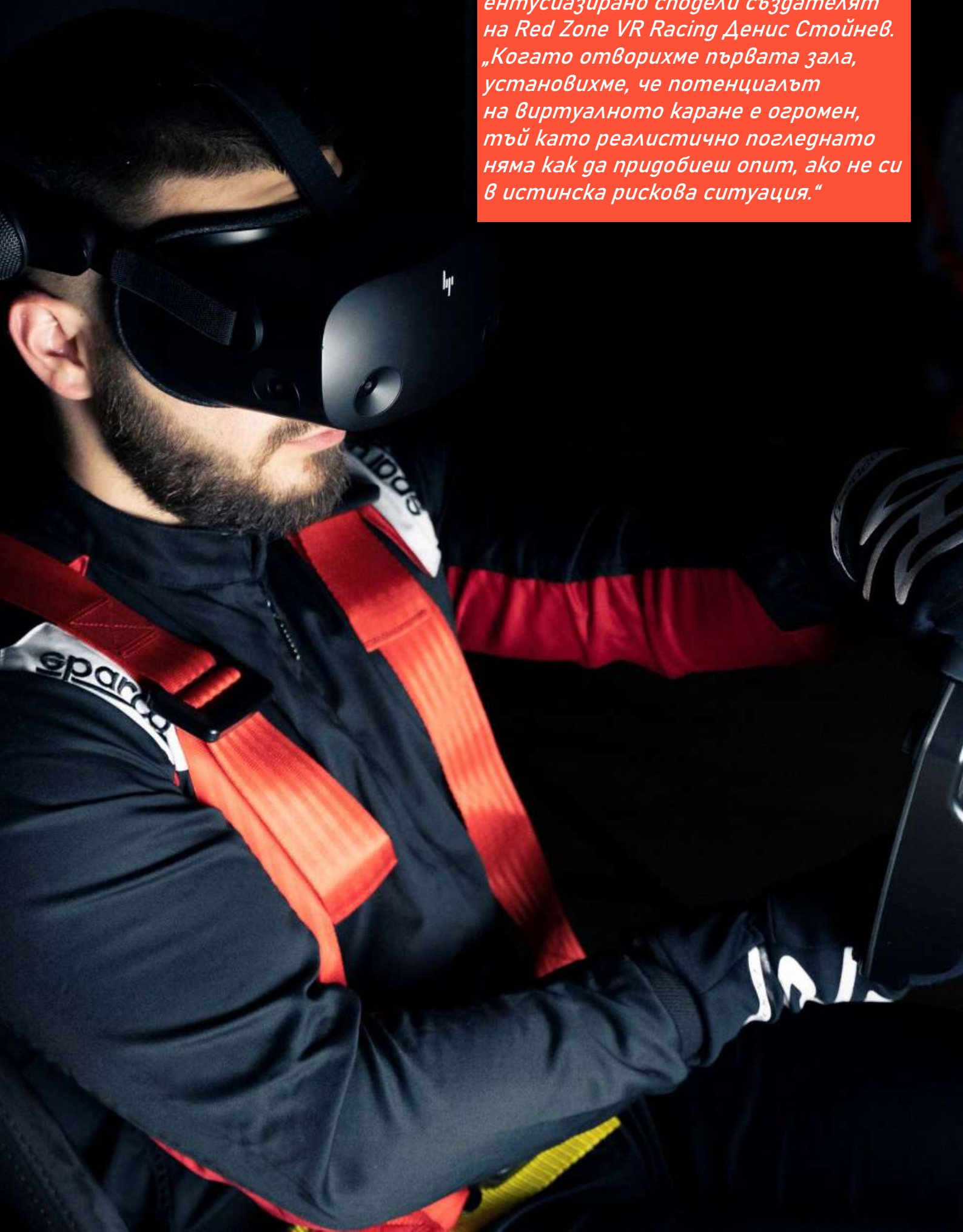

Как виртуалната реалност помага да шофираме по-безопасно

Могат ли водачите на превозни средства да добият представа как да реагират, когато изпадат в екстремни ситуации на пътя? Отговорът на този въпрос разреши екипът на Red Zone VR Racing благодарение на новите технологии във виртуалната реалност, които могат да пресъздават реалистични ситуации както при лоши пътни условия, така и при рискови маневри в натовареното и динамично движение. Водачите вече могат чувствително да подобрят уменията си, без да подлагат себе си и останалите участници в пътното движение на риск. Тяхната цел е да създадат процес на гържавно и общинско ниво, за да може масово да се разпространи и наложи практиката на подобен тип животоспасяваща подготовка. Проучванията им показват, че това е полезно не само при екстремни и рискови условия, но и при нормална подготовка преди вземането на свидетелство за правоуправление, като отговор на все по-забързаното ежедневие и заетост, които рефлектират върху липсата на време на родители, роднини и приятели да обучават младите. Симулаторите, които предлагат в Red Zone VR Racing, са на световно ниво и съчетават виртуална реалност с движещи се платформи, които предават всяко движение от автомобила и настилката. Чрез тези платформи водачите усещат поднасянето на колата и получават максимално реалистична обратна връзка. Това прави техните симулатори идеален инструмент за обучение и практика в безопасна среда. Симулаторите се използват постоянно в моторспорта, което е доказателство за тяхната висока ефективност. Професионалистите се доверяват на тях, за да подобрят своите умения и да се подготвят за различни състезателни условия.

*„Цялото усилие си заслужава, ако спасим дори един човешки живот!“,
ентузиазирано сподели създателят
на Red Zone VR Racing Денис Стойнев.
„Когато отворихме първата зала,
установихме, че потенциалът
на виртуалното каране е огромен,
тъй като реалистично погледнато
няма как да придобиеш опит, ако не си
в истинска рискова ситуация.“*

Образователна книжка за оцветяване, посветена на БДП - издателство „Ина“

В навечерието на Деня на детето издателство „Ина“ обявява нова образователна книжка за оцветяване, посветена на БДП. Издателството е основано през 1992 г. Основната му дейност е насочена към книжки за бебета и деца до 8 г. Образованието е в основата на изданията. Има поредици за изучаване на букви, цифри и усвояване на базови умения за бъдещите ученици. Книжката за оцветяване, посветена на БДП - „Светофар“, засяга важността от поставяне на светлоотразителни елементи, обезопасителни колани, правилно и безопасно пресичане, придвижване с градски транспорт, познаване на светофара и регулировчика, безопасно каране на велосипед.

КНИЖКА ЗА БЕЗОПАСНОСТ НА
ДВИЖЕНИЕТО
С РИСУНКИ ЗА ОЦВЕТЯВАНЕ

СВЕТОФАР

Поредица книги за безопасното движение по пътищата – издателство „Фюм“

Повече от 30 години издателство „Фюм“ е сред водещите български издателства. Любимо е на поколения български читатели. Книгите на издателството са обичани от децата, ценени от родители, педагози и специалисти.

Издателство „Фюм“ работи във всички жанрове на детското книгоиздаване – енциклопедии, приказки, интерактивни книги, любими поредици, и подкрепя Националния ген на БДП по инициатива на ДАБДП с детски издания, посветени на безопасността на пътя, и със специална игра в социалните мрежи, която ще се проведе в седмицата 24–29 юни 2024 г.

Сред изданията може да откриете две енциклопедии „Безопасно движение“, подходящи за деца на 2+ и за по-големи деца – 4+ години. В тях децата могат по интересен и увлекателен начин да се запознаят с основните правила за движение. Има илюстрации, схеми, повдигащи се капачета, кратки и достъпни текстове, които показват различни ситуации на пътя и как е правилно да се придвижваме, за да сме в безопасност. По този начин се развиват любознателността и говорните умения на децата, а на родителите и педагозите се дава възможност да разширят съдържанието чрез допълнителни въпроси и обяснения по илюстрациите. Издателството има и образователна книжка за оцветяване „Безопасното движение“ за деца на възраст 6–8 години. В нея са включени достъпни и нагледни обяснения на правилата за движение по пътищата, които децата задължително трябва да познават, предлагат се интересни игри и задачи, илюстрации за оцветяване, които ще им помогнат да усвоят трайно съдържанието на книгата.

4+

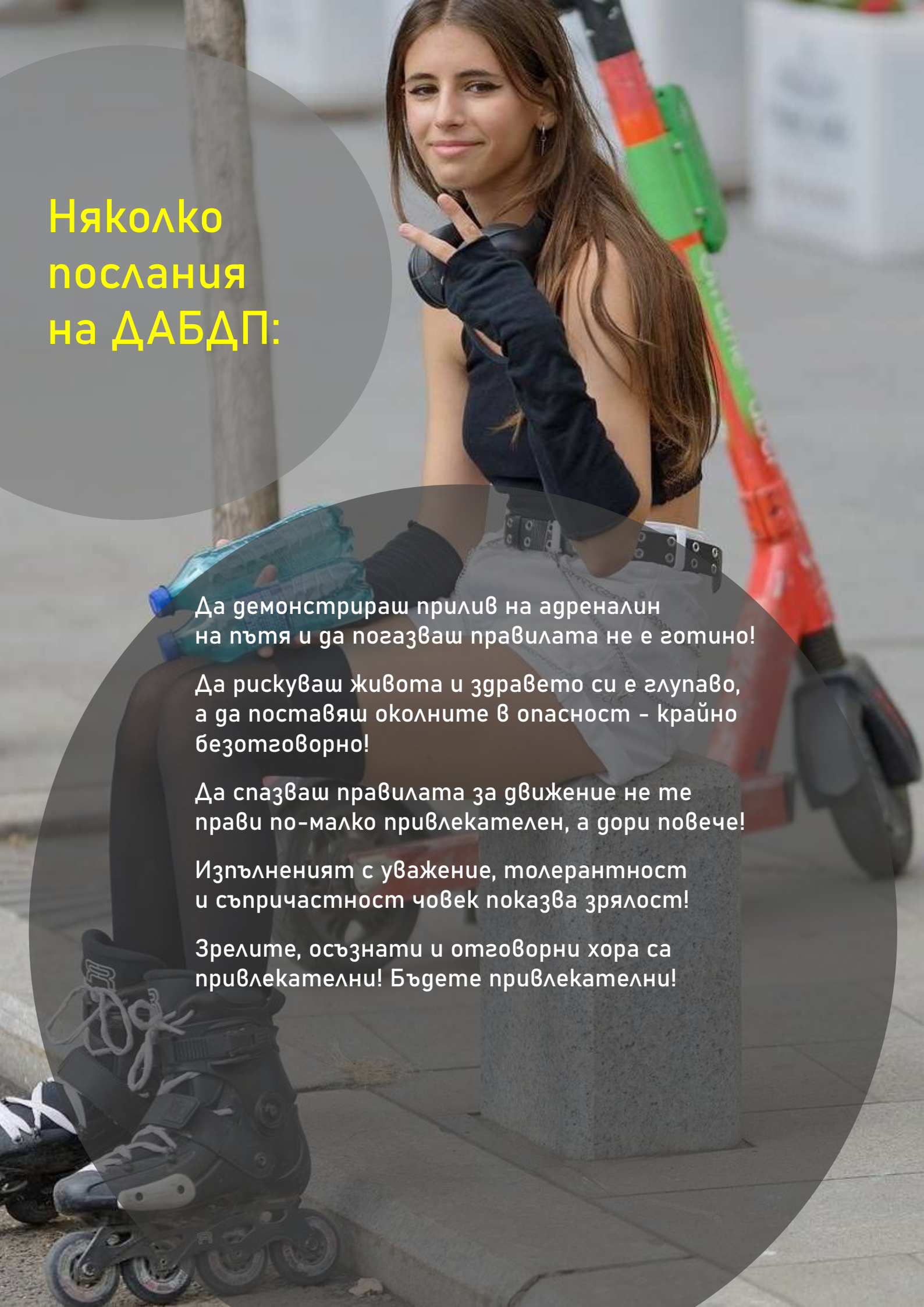
Безопасното движение

Защо?
Какво?
Как?

С повдигачи се ка
на всяка страница

Няколко послания на ДАБДП:

Да демонстрираш прилив на адреналин на пътя и да погазваш правилата не е готино!

Да рискуваш живота и здравето си е глупаво, а да поставяш околните в опасност - крайно безотговорно!

Да спазваш правилата за движение не те прави по-малко привлекателен, а дори повече!

Изпълненият с уважение, толерантност и съпричастност човек показва зрялост!

Зрелите, осъзнати и отговорни хора са привлекателни! Бъдете привлекателни!

В памет на всички български деца,
загинали при пътнотранспортни произшествия.

www.sars.gov.bg

Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“ е създадена през 2019 г. с постановление на Министерски съвет, с мисията да ръководи, координира и контролира държавната политика в областта на БДП. Агенцията работи за подобряване на координацията между институциите, ангажирани с БДП; безпристрастен анализ на данните; осигуряване на наблюдение и контрол на резултатите от прилагането на политиката в областта; ангажиране на гражданския, научния и академичния сектор с инициативи, допринасящи за намаляване на пътнотранспортния травматизъм.

Благодарим Ви, че сте наш партньор в усилията за опазване на човешките живот и здраве!

Абонирайте се за нашия бюлетин, за да го получавате регулярно, като посочите Вашия имейл адрес.

Пишете ни на: bulletin@sars.gov.bg

Издател: ДАБДП, гр. София, пл. „Св. Неделя“ 16

Колектив: екип ДАБДП

Редактор: редакторски колектив ДАБДП

Снимки: ДАБДП, <https://pixabay.com/>; <https://www.pexels.com/>
партньорски институции

Предпечатна подготовка: ДАБДП

Номер и дата на изданието: ISSN 2738-7445, №23

Дата: май 2024 г.